

**Pr. Eugen Drăgoi,
Galați**

**PATRU BISERICI BRĂILENE
ÎN CELE MAI VECHI ISTORICE SCRISE
CARE S-AU PĂSTRAT.
DOCUMENTE INEDITE**

***Abstract:** The canonical territory of The "Lower Danube" Archdiocese shelters churches with a priceless sacred heritage. These holy places, in many of the cases come from the first half of the XIX-th century, during which the effigy image of Bishop Melchisedek Stefanescu shone, the founder of the Diocese of Lower Danube, in its modern stage.*

This study highlights some original documents related to the churches in Braila area of our Diocese, from villages: Radu Voda, Cioara-Doicești, Dedulești and "St. Apostles" from Braila.

***Keywords:** parish, church, document, heritage.*

Preocupat de vechimea instituțiilor bisericesti din cuprinsul Episcopiei Dunării de Jos, pe care o conducea din noiembrie 1864, Episcopul Melchisedec Ștefănescu a luat, în anul 1869, inițiativa întocmirii, de către preoții tuturor bisericilor slujitori în județul Brăila, a istoricelor sfintelor locașuri. Aflăm aceasta dintr-un raport al Proto-popiatului Brăila, trimis la Ismail, reședința eparhiei respective, la 28 septembrie 1872¹. Nu este exclus însă ca această inițiativă să se fi referit și la bisericile celorlalte județe din cuprinsul eparhiei (Covurlui, Bolgrad și Iasmail).

Din raportul protoiereului brăilean Alexandru Sudețeanu aflăm că acesta trimisese episcopului Melchisedec, la 30 august 1870, „41 bucăți

---

1. *Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Fond Dosare generale, dosar nr. 1194/1872, f. 2.*

de chârții coprinzătoare de notițe bisericești², însă nu toate bisericile se conformaseră ordinului eparhial nr. 670 din 1869, restanțierii fiind însemnați „în dosul” raportului din 1870. Acum, în toamna anului 1872, părintele protoiereu înainta Episcopiei patru astfel de notițe istorice restante de la bisericile: *Sfinții Apostoli* din orașul Brăila, *Cioara Radu Vodă*, *Cioara Doicești* și *Dedulești*³. Aceste documente originale se păstrează și astăzi în arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos.

Din istoricul bisericii Cioara Doicești și cel al bisericii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, publicate mai jos, intuim că pentru întocmirea acestor istorice ale bisericilor se alcătuiseră, probabil de către episcopul Melchisedec, un ghid în 15 puncte, care vizau istoria construirii locașului, ctitorii și ajutorii la ridicarea acestuia, obiectele de cult după importanța lor liturgică și materialele din care erau confecționate, menționarea eventualei prezențe a icoanelor făcătoare de minuni, dacă s-au întâmplat incendii sau furturi, personalul bisericii, dacă locașul a fost vizitat de vreun ierarh sau domn al țării ș. a.⁴

Nu toți preoții care au alcătuit aceste istorice au ținut cont de cerințele ierarhului în redactarea lor, astfel că textele redactate de slujitorii de la Cioara Radu Vodă și Dedulești sunt mai sărace în informații, iar limbajul utilizat de aceștia vădește pregătirea precară a preoților respectivi. Mai generos în informații este istoricul întocmit de preotul bisericii din Cioara Doicești, însă cel alcătuit pentru biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din orașul Brăila este elaborat, având și un incipit teologic, e drept un pic cam prețios.

La aceste patru istorice inedite (de fapt niște notițe istorice, după întinderea și conținutul lor) am adăugat și un document din anul 1881, care se referă la biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Brăila, de asemenea necunoscut până acum. În reproducerea documentelor am păstrat exprimarea autentică a originalului, intervenind doar cu unele completări marcate în text prin paranteze, pentru facilitarea lecturii.

---

2. Aceste istorice nu se află în arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos și nu știm ce s-a întâmplat cu documentele respective.

3. *Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos*, Fond Dosare generale, dosar nr. 1194/1872, f. 2.

4. *Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos*, Fond Dosare generale, dosar nr. 1194/1872, f. 5-6, 8.

Documente

1

1872, septembrie 28. Raportul nr. 305 al Protoieriei județului Brăila, semnat de protoiereul Alexandru Sudețeanu, către Episcopul Melchisedec Ștefănescu al Dunării de Jos, prin care înștiințează că în august 1870 a trimis eparhiei 41 de notițe istorice ale unor biserici din județul Brăila, iar acum înaintează notițe istorice de la alte patru biserici din cuprinsul protoieriei și anume: „Sfinții Apostoli” din orașul Brăila, *Cioara Radu Vodă*, *Cioara Doicești* și *Dedulești*.

România

Protoieria

Județului Brăila

Nr. 305 din 1872, septembrie 28

Prea Sfințite Stăpâne,

Cu raportul nr. 362 din 30 august 1870 am înaintat Prea Sf(inției) Voastre 41 bucăți de chârții coprinzătoare de notițe bisericești conform ordinului nr. 670 din anul 1869, rămâind a înainta pe cele însemnate în dosul acelu raport după a lor primire, și fiindcă până acum n-am primit decât numai patru bucăți și anume:

De la preoții biser(icii) Sf(ăn)ti Apostoli din oraș;

De la preoții biser(icii) din comuna Cioara Radu Vodă;

De la preoții biser(icii) din comuna Cioara Doicești;

De la preoții biser(icii) din comuna Dedulești,

pe de o parte am pus îndatorire proistosului ca să execute pe aceilalți ce a(u) mai rămas de a trimite cerutele notițe, iar pe de altă parte, înaintez Prea Sf(inției) Voastre vorbitele patru bucăți de notițe.

Primiți, vă rog, Prea Sf(ințite) Stăpâne, încredințarea înaltei stime și a profundului meu respect ce vă conserv.

Protoiereu,

Econ(om) A. Sudețeanu.

Prea Sf(inției) Sale, D. D. Melchisedec, Episcopul Eparhiei Dunărea de Jos⁵.

---

5. Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Fond Dosare generale, dosar nr. 1194/1872, f. 2.

2

1870, mai 16. Raportul nr. 1 al parohiei comunei Cioara Radu Vodă, plasa Bălți, județul Brăila, către Protoiereul județului Brăila, întocmit și semnat de preotul Vasile Dedulescu, referitor la istoricul bisericilor din parohia respectivă.

România,

Prioția (sic!) Comuni(i) Cioara Radu Vodă⁶

Plasa Bălți, județul Brăila

No. 1

Rverinte Părinte,

I. În această comună s-au început una biserică îngrădită cu gardu și învelită cu stufu de către locuitorii acestii comuni în anul 1800, care au trăit până la anul 1852 și din anul 1853 s-au pus în lucrare a se face

II. una biserică de zidu, învelită cu șindrilă căruea i s-a terminatu lucru în anul 1856⁷ și s-a sfințit în anul 1857, dechemvre în 6 zile de către protoereulu Vasile⁸ și care biserică s-a făcut cu cheltueala dlui Nicu Mimi și prinu ajutorulu unoru locuitori, în care biserică slujim și astăzi//

III. cu adăogire însă că biserica în care slujim și astăzi are trebuința însă de oareșcarii reparații, adică învelișuruinatu și bolta de sus puținu

---

6. Actualmente localitatea Radu Vodă, comuna Bărăganu. Vezi *Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos*, Fond Dosare generale, dosar nr. 2813/1965-1970, f. 14.

7. După protoiereul Ilie Didicescu (*Priviri asupra istoriei Bisericei Române și orașului și județului Brăila*, Brăila, 1906, p. 159) biserică „Sfântul Ierarh Nicolae” din parohia Cioara Radu Vodă „s-a început la 1854 și s-a terminat la 1855”. Același autor reproduce și pisania (în text „inscripția”) bisericii: „În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, s-a zidit din temelie și s-a înfrumusețat această biserică în cinstea Sf. Erarh Nicolae, cu toată cheltuiala D. D. paharnicului Nicolae Mimi, arendaș fiind acestei moșii, în domnia Înălțimii Sale, Barbu Dimitrie Știrbei, la anul de la Christos 1855”. Barbu Știrbei s-a aflat pe tronul Țării Românești a doua oară între 5 octombrie 1854-25 iunie 1856. Pentru biserică respectivă a se vedea și pr. Eugen Drăgoi, *O statistică bisericească a județului Brăila de acum aproape 140 de ani*, în „Analele Brăilei”, an. XI, nr. 11, Brăila, 2011, p. 339 („biserică «Sfântul Nicolae», întemeiată la 1856, de zid, întreținută de comună, 1 preot, 1 cântăreț, 1 paraclisiarh”).

8. Protopopul Vasile Referendariu, aflat pentru a doua oară în fruntea Protoieriei Brăila între anii 1852-1857. Vezi Econom stavrofor Ilie Didicescu, *Priviri asupra istoriei Bisericei Române și orașului și județului Brăila*, p. 170.

dărâmată; curte înprejuru n-are, Mineiu vechi, prapore lipsă, pentru care vi se face cunoscut,

Priotu Vasile Dedulescu.

Sfinții Sale,
Protoereului alu Județului Brăilla⁹

3

[1870-1872]. Istoria bisericii din comuna Dedulești.

Istoria
bisericii comunei Dedulești cu patronagiulu
Prea Cuvioasei Parascheva¹⁰

Această biserică a început a se construi în anul 1860, pentru că foasta (sic!) biserică ce era în mijlocul comunei, era [în original fiind] foarte ruinată, fiind construită de gardu la anul 1822, cu spesele dlui proprietariu Siică Dedulescu și cu ajutorul locuitorilor prin muncă și s-a sfințitu de protoiereul Eane Sachelarie¹¹ în timpul episcopului Chesarie.

Această biserică este construită de zidu cu ajutorul de 300# [galbeni, n. ns.] a(l) dlui Costache Crețulescu, proprietarul moșiei și cu ajutorul de milă a(l) mai multor credincioși creștini, s-a terminat în anul 1865, când s-au și sfințitu la 8 noemvrie de proistosul Semion Iconomu¹²

---

9. Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Fond Dosare generale, dosar nr. 1194/1872, f. 3r-v. Semnătura autografă a preotului Dedulescu cu caractere chirilice.

10. Nae Vasilescu, *Orașul și județul Brăila odinioară și astăzi: schițe istorice și administrative*, Brăila, 1906, p. 185. Protoiereul Ilie Didicescu (*op. cit.*, p. 146) nu amintește de această biserică ci doar de cea actuală, cu hramul *Duminica Tuturor Sfinților*, care „s-a început a se construi în 1861 și s-a terminat în 1864, când s-a și sfințit, la 15 octombr(i)e”. Vezi și pr. Eugen Drăgoi, *O statistică bisericască a județului Brăila*, p. 336.

11. Acest protoiereu nu este amintit în lista protopopilor Brăilei din secolul al XIX-lea, publicată de protoiereul Ilie Didicescu (*Priviri asupra istoriei Bisericii Române și orașului și județului Brăila, Brăila, 1906, p. 169-170*). S-ar putea ca să fie una și aceeași persoană cu protopopul *Teodor Sachelarie*, care după Ilie Didicescu (*op. cit.*, p. 170) s-a aflat în fruntea Protopopiatului Brăila între anii 1844-1852. Episcopul Chesarie al Buzăului a păstorit în intervalul 1825-1846.

12. Simeon Budeanu, protopop al Protopopiatului Brăila între anii 1861-1868. Vezi Ilie Didicescu, *op. cit.*, p. 170.

și este în foarte bună stare. Sfințirea acestei biserici s-a făcut în timpul episcopului Dionisie¹³.

Conducătorii lucrării au fost preoții Nițu Nistorescu și Radu Mogoșu, cari au pus cea mai mare stăruință la adunarea milei. La această lucrare a bisericii a mai ajutat și d(omnul) Costache Stambu prin dare de bani, la timpu necesari (sic!), iar locuitorii prin munca lor i-a(u) răsplătitu acei bani.

Asemenea, a mai luat parte atâtu la lucrare, precum și la înfrumusețarea acestei biserici prin zugrăvire D(umnea)lui Tudorache Iarca, iar locuitorii au plătitu fiecare parte din zugrăveală după a sa dorință.//

Această biserică deși începută și construită de zidu la anul 1860, însă în anul 1869 a avutuună mare trebuință de meremetu [reparații, n. ns.], când atunci tot preoții de mai susulăind (adică luând, n. ns.) in(i)țiativa împreună cu locuitorii, i s-a făcut tot cuvenitul meremetu, încâtu astăzi se află în cea mai bună stare, cum trebuie să fie uă biserică.

Toate obiectele bisericii sunt luate de la cea veche, fără a se cunoaște de cine sunt oferite, acum însă d(umnea)lui Ivanu Bocioacă a dăruitu sfintele vase de argintu.

Alte împrejurări mai interesante în istoria acestei biserici nemaifiind, s-a încheiatu aceasta.

Preotu Nițu Nistorescu¹⁴.

4

[1870-1872]. Istoria bisericii din comuna Cioara Doicești.

Comuna Cioara Doicești¹⁵

Până la anul 1851 sfântu locașu nu s-a aflatu în această comună Cioara Doicești. Atunci cu ajutorul (sic!) lui D(umne)zeu, domnul pro-

13. Episcopul Dionisie Romano, care a păstorit între anii 1865-1873.

14. Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Fond Dosare generale, dosar nr. 1194/1872, f. 4r-v. Semnătura autografă a preotului Nistorescu cu caractere de tranziție. Preotul Nițu Nistorescu a trecut la cele veșnice în anul 1875. Vezi Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Fond Dosare generale, dosar nr. 1367/1875.

15. Începând cu 31 decembrie 1964 localității Cioara Doicești i s-a schimbat numele în Bărăganu. Vezi Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos, fond Dosare generale, dosar nr. 2813/1965-1970, f. 14.

prietaru Costache Frei¹⁶, cu soția sa, doamna Smaranda Frei, au stăruitu cu toată energia de-au depus bani câți a(u) trebuitu pentru cheltuiala bisericeii, și locuitori(i) cu transportarea materialelor trebuincioase, dar toate acestea li s-au socotit în zile de clacă. Însă domnul proprietar în doi ani au stăruit de a și ridicat-o, în bună stare. Dar din nenorocire a căzut clopotnița din cauză că meșteri(i) n-au legat bine lucrarea ei, pentru care s-a și popritu, și a statu poprită trei ani. Și în anul 1856 au încetat din vieață domnul proprietar și a rămasu soția sa, doamna Smaranda Frei, care și dânsa a stărnitu de a începutu a lucra la susu numita biserică, tot cu ale dmneaei // cheltueli și s-a sâvârșitu în anul 1858, când atunci s-a și sfințitu tot cu ale dumneaei cheltueli, fără a contribui cineva, de protoiereul județului Brăila, Mihai Dikeofilax¹⁷, supt răposatul Filoftei¹⁸, al Eparhii Buzău.

1. Toate obiectele necesarii ale numitei biserici, precum: sfinte vase de argint poleite cu aur, (2) chivot, idemu, (3) Sfânta Evanghelie îmbrăcată în argintu și poleită cu aur (4) o cruce de aurucuratu), (5) toate candelile de argintu, (6) un policantru de alamă cu optusprezece lumânări, (7) două încingători de argintu, (8) un rând de odăjdii de stofa cea mai fină, (9) două sfetnice la Sfântul Prestol tot de argintu, (10) un steagu ce este făcut de un Tudor Mușat și dăruit bisericii // la aceste toate a contribuit numai domna Smaranda Frei, afară de numitul steag și o Cazanie ce este prezentată de un Manea Stănescu.

11. La această biserică nu s-a ivitu vreo icoană făcătoare de minuni, precum nici fur sau ardere de focu.

12. Hramul Sfintei biserici este Sfânta Treime,

13. Doi preoți, un cântăreț și un paracliseru sunt plătiți cu lefuri considerabile tot de către numita cocoană, fără să se atingă câtuși de puțin de bugetul comunal, precum și biserică și cheltuelile ei necesarii, de la sfințire și până acumu le poartă tot numita cocoană, fiindcă biserică nu dependă de comună, // ci de singură domneaei, ca una ce a fost întemei(e)toare(a) ei.

16. După pisania bisericii reproducă de protoiereul Ilie Didicescu (*op. cit.*, p. 158), Costache Frei avea rangul de pitar.

17. Este vorba de preotul Mihail Macedonescu (1824-1886), protopop al Brăilei între 1857-1861, care avea rangul bisericesc de dicheofilax.

18. Filotei a fost episcop al Buzăului între anii 1850-1859.

14. *Această biserică nu s-a vizitat de nici un episcop sau domn al țării.*

15. *Și ca biserică se află în bună stare.*

Preotu Niță Vasilescu¹⁹.

5

1872, februarie 10. Istoricul bisericii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Brăila.

*Istoricul bisericii cu patronagiul Sfinților Apostoli din urbea Brăilla.
Anul 1872, februarie 10.*

Sentimentul religios, sentimentul cinstirei de Dumnezeu este atâtu de vechiu ca și începutul ființei omenești și atâtu de adâncu, săpat în inima omului, închâtu (sic!) nici o rătăcire, nici o superstiție nu l-a putut desrădăcina sau șterge cu totul din adâncul inimei sale. De aceia (sic!) și necesitatea de a avea omulu o religie și o biserică, pe atâtu a fostu mai interesantă și mai inportantă (sic!) pentru dânsulu, pe châtu (sic!) și existența (sic!) de un Creator al Thotului totdeauna a fostu obiectulu și princip(i)ulu cercetărilor sale. Și pe châtu o societate politică nici într-un timpu n-a putut esista (sic!) fără o societate morală.

Îndemnulul acesta firescu dar, a făcutu ca omulupătrunsu de recunoștință să înalțe în onoarea Dumnezeire iedificiuri (sic!) mărețe și pompoase, și thempluri colosale și gigantice ale căroru vârfuri înălțându-se thrufașe (sic!) către ceru au arătatu în totu dauna că „Tho-

---

19. Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Fond Dosare generale, dosar nr. 1194/1872, f. 5r-v – 6r-v. Semnătura autografă a preotului Niță Vasilescu. Despre biserica din Cioara Doicești protopopul Ilie Didicescu (op. cit., p. 158-159) scria următoarele, în anul 1906: „Biserica parohială cu hramul «Sf. Treime» s-a început a se zidi la 1852 și s-a terminat și sfințit la 1858. Fondatorii ei sunt arătați în următoarea inscripție (pisanie, n. ns.): În numele Tatălui și al Fiului și al Sf. Duh, acest Sf. locaș s-a început de domnu răposat pitaru Costache Frei la anul 1852 și s-a săvârșit de d(umnea) ei Manda Frei, soția răposatului, cu toată cheltuiala d(umnea)ei, fiind proprietară aceștii moșii Cioara Doicești, punând hramu(l) «Sf. Treime». În zilele Dlui Domn caimacam Alexandru Ghica. // În anul 1869 s-a(u) făcut acestei biserici oarecare reparații. Este o biserică solidă și frumoasă, împrejmuțită cu zid de cărămidă”. Alexandru Ghica a fost caimacam al Țării Românești între 17 iulie 1856 – 18 octombrie 1858. Pentru biserica din Cioara Doicești, la 1872 vezi și pr. Eugen Drăgoi, *O statistică bisericască a județului Brăila*, p. 339.

tu (sic!) este Domnulu, nimicu (nu) este omulu, puterea Lui ne ține și noi Lui îi datorăm toate“.

Un aseminia sentimentu sacru a mișcatu și pe mulți din dreptu măritorii creștini chiar din timpurile noastre, a săvârși aseminia fapte mărețe ale cărora nume se audu pomenindu-se cu respectu într-atâția biserici și se vădu figurându pe frontispițurile (sic!) atâtor monastiri.

Un aseminia sentimentu religiosu i-au îndemnatu ca cu ostenele mari și îndelungate și cu chieluielei (sic!) colosale să înalțe Domnului // (f. 7v) lăcașuri demne de Dânsulu. Un asiminia (sic!) sentimentulu sfântu, zicu, i-a făcut ca sacrificându-se pe sinele să ne lase no(u)ă niște aseminia monumente mărețe și glorioase în care Se adoră numele Celui AtotPutinte.

Mișcatu de un aseminia sentimentu sfânt și religiosu și răposatulu întru fericire, D(umnea)lui Petru Boiangiu, și cunoschându și necesitatia ce se simția de biserici aici în orașu în acelu timpu, pe când abia erau numai do(u)ă biserici de ritulu ortodocsu (sic!) și poporulu creștinu se înmulțise foarte multu, a începutu cu atâta zelu și dragoste a clădi cu a dumisale chiltuială (sic!) acestu themplu dumnezeescu despre care tratiază acestu istoricu. Clădirea acestui themplu a început-o la anulu 1835, cu binecuvântarea și deslegarea ce i s-a dat de răposatulu întru fericire D. D. Chesarie, chiriarhulu Sfintei Episcopii Buzău, prin Decretul cu no. 119 din 7 maiu; pe care terminându-lu și înfrumusețându-lu cu toate ornamentele cuviincioase, la 17 noembriu același anu, l-a consfințit în numele Domnului Dumnezeului Atotțitorulu și l-a afierositu în onoarea și gloria Sfinților Apostoli Petru și Pavel, spre eterna pomenire a dumi-sale și a familiei d(umi)sale.

Solemnitatia acestii consacări s-a efectuatu de răposatul Episcopu al Buzăului D. D. Filotei, care pe atunci se afla ca iconomu al acestii Episcopii, de mai mulți proto(i)erei ai thimpului, precum și de un însemnat număr de preoți, atâtu de aici din orașu, cum și dupe afară // (f. 8r) dupe la comunele învecinate, tot suptu episcopatululu răposatulu ierarhu Chesarie.

Această serbare sfântă s-a celebratu cu mare dragoste, cu mare bucurie și cu mare entusiasm de creștinii orașului Brăilla, cari atunci pentru prima oară a(u) văzut înălțându-se în mijlocul lor un themplu creștinescu, un themplu dumnezeescu, unde să poată esersa (sic!) în li-

bertate datoriiile creștinești dupe mai mulți ani de dureri și de suferințe și dupe atâția secolide sclavie și de tiranie suptu care au gemutu părinții și strămoșii lor, cari nu aveau unde să-și plece capulu de frica tiraniloru păgâni cari îi predominau.

La edificarea acestui themplu, a căruia lucrare s-a condusu de primul ctitoru, d(umnea)lui Petru Boiangiu, au mai contribuitu, ca și la toate bisericile, și alți pioși creștini, cu bani, cu materialu, cu odoare și chiar cu munca, ale căroro nume și ca ce ajutor a dat fiecare în parte se vădufigurându într-o condică a bisericii, care se păstrează de la a ei clădire, șnuruită și sigilată cu sigiliulu episcopalu, iar parte au rămasu necunoscute de noi, cunoscute numai de Dumnezeu, fiindcă atâtu ctitoru, preoții și epitropii, cari au fost pe acele thimpuri, cum și chiar enoriașii cei mai bătrâni au încetat din viață.

Iar închâtu pentru preoții și ceilalți servitori ai aceștii biserici cari s-au succedatu în curgerea thimpului, thradițiunea populară păstrează o frumoasă și respectuoasă memorie că adică fiecare în thimpul de activitate și de serviciu și-au îndeplinit datoriiile loru cu zelu și ardoare, și au fostu // (f. 8v) întotd(e)auna modelu de pietate, moralitate și onestitate poporulu ce au fost chieamați după trhrebuintă a-lu păstori.

Alte tradiții relative la istoricul aceștii biserici nu există.

Icoane făcătoare de minuni n-a avut nici într-un timpu, nici n-are, precum nici incendiuri și prădăciuni nu i s-au întâmplatu niciodată.

Acestu themplu, în curgerea thimpului, de cându există a fostu vizitatu și inspectatu de mai mulți Prea Sfințiți Episcopi, cari s-au scucedatu unu dupe altu, precum: de răposatul Episcopu al Buzăului D. D. Filoteiu, la anul 1851 și la anul 1857, când a și leturghisit într-ânsul; de Prea Sfințitul Episcopu Dionisie, la anul 1861, pe când se afla ca locoteninte al Eparhii Buzău, precum de mai multe ori și de Eminenția Sa, Înaltu Prea Sfințitulu și actualulu nostru Părinte Episcopu al Dunărei de Josu D. D. Melhisedecu, care a oficiat serviciul divin în mai multe rânduri în acestu Sfântu themplu.

Aciastă biserică, deși precum se vede din data fondării ei nu este așa de vechie, dar fiind deo construcție slabă și prea puțin solidă se află într-o stare foarte proastă și aproape de ruinare. Pentru care, consoarta răposatulu și primulu ctitor, d(umnea)ei Petcuța Boeangiu, ca să preînnoiască memoria și pomenirea numelui iubitulu său soțu, și ca să-și

lase și d(umnea)ei nume nemuritor, au oferitu 6.000, adică șase mii galbeni C. C. (sau B. B.?) pentru a ei // (f. 9r) edificare din nou, din care bani au și distribuit o sumă oarecare pentru cumpărarea materialului necesaru, precum: piatră, cărămidă, var, nisipu și alte obiecte care deja se află adunate și depozitate în curtea bisericii.

Osebitu de această ofertă, d(umneaei) Petcuța, prin thestamentulu său, legalisatu după toate formele de onorabilul tribunal localu, după moartia dumisale mai dotiază ac(e)astă biserică încă și cu un hanu, ce se află chiaru alături cu biserica, cu obligațiune ca din venitul acestui hanu, epitropii ce se vor succeda după timpu, să fie datori a ținia biserica totu dauna în bună stare, a-i preîntâmpina cheltueele necesarii, precum și de a îndeplini punctualmente toate condițiunile și îndatorirele prescrise în acestu testamentu.

Acest istoric s-au scrisu de suptînsemnatulu preotu care mă aflu servind la ac(e)astă biserică de la anulu 1848, aprilie 24.

Preotulu Ne. Drugescu²⁰.

6

1881, decembrie, 10. Raportul Protoiereului Brăilei referitor la situația bisericii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Brăila, prin care se solicită sfințirea acesteia „astfel cum se găsește”, adică fără a fi tencuită la exterior.

„Reedificarea bisericeii cu serbarea S(f)ânților Apostoli din Brăila este începută în anul 1872, octombrie 15 în basa ordinului telegrafic din acea zi, cuspesele primei ctitore Petcuța Petre Boeangiu (acum decedată) și cu fondul ce avea vechea biserică.

Neurmarea donatoarei, conform dispozițiunelor luate de predicesorul Prea S(f)ânției Voastre (episcopul Melchisedec Ștefănescu, n.n.), comunicate suptsemnatului prin ordinul no 98 din 27 martie 1870, schimbarea planurilor și obstacolilor aduse în desavantagiul acestei biserici de cătră acel de atunci arhitect al comunei (acum decedat), a făcut ca această biserică să nu se poată termina cu banii oferiți de răposata Petcuța Petre Boeangiu și fondul ce a avut vechia biserică, din care causă actuala epitropie a fost silită a se // împrumuta de la onor(ata)

20. Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Fond Dosare generale, dosar nr. 1194/1872, f. 7r-v, 8r-v, 9r. Semnătura autografă a preotului N. Drugescu.

primărie cu lei noi 15 mii, cu care a putut termina a ei edificare și tencueala pe dinlăuntru, rămâind ca zugrăvitul și tencueala pe afară să se facă mai penurmă, atât din venitul ce are acea biserică de 400 galbeni dintr-un han dăruit tot de răposata Petcuța Petre Boeangiu, precum și din niște sume bănești ce are a primi biserica de la foștii epitropi și pe care îi urmărește actuala epitropie.

Spre a se putea dar face mulțămire dlor enoriași care suferă de biserică de mai mulți ani, dnii epitropi, prin châtia înregistrată la no 256 a (sic!) cerut a se s(f)ânți această biserică astfel cum se găsește, având înlăuntru toate odoarele vechii biserici, cu care se pot servi la trebuințele ce au, iar pentru altele ce vor fi lipsă le vor înființa.

Supuind deci la cunoșcința Prea S(f)ânției Voastre cele ce preced, vă rog, cu cel mai profund respect, să binevoiți a aproba a ei s(f)ânțire, ordonând a se da în primirea preotului proestos al acei biserici: un Sf. Antimis, s(f)ânțe moașce și Sf. Mir trebuitor²¹.

---

21. Arhiva Episcopiei Dunării de Jos, dosar nr. 1780/1881, f. 79-79v. Raportul Protopopiatului Brăila nr. 598 din 10 decembrie 1881.